

Iahto elinluovutuksesta enka valtakunnalliseen rekisteriin

↑

KÄNNÄ

Ostehou edellä

TS su 12.9.10

Tieto ei nyt liiku hoitopaikasta toiseen

Tieto vainajan tahdosta luovuttaa elimiään kuoleman-
sa jälkeen saatetaan jatkossa merkitä valtakunnalliseen
sähköiseen rekisteriin. Laki elinluovutuksista muuttui
elokuun alussa siten, että elimiä ja kudoksia saa irrottaa
toisen ihmisen hoitoa varten, jos vainaja ei ole vastus-
tanut asiaa elinaikanaan. Aiemmin irrottamiseen tar-
vittiin omaisten lupa tai vainajan allekirjoittama elin-
luovutustodistus.
Suomessa ei uudesta laista huolimatta ole valtakun-
nallista rekisteriä, johon voitaisiin tallentaa tieto vaina-
jan elinluovutustahdosta. Tällä hetkellä tieto voidaan-

tallentaa vain yksittäisen hoitopaikan tietokantaan.
Tilanne on kuitenkin muuttumassa, sillä suunnitteil-
la olevaan kansalliseen potilaskertomusarkistoon suun-
nitellaan kohtaa, johon henkilö voi merkkauttaa kan-
tansa elintensä luovuttamiseen.
- Sen jälkeen ei enää tule tietokatkoksia. Potilasker-
tomusarkiston käyttöönotto on kuitenkin siirtynyt jat-
kuvasti, enkä uskalla sanoa, koska se saadaan käyttöön,
toteaa lääkintöneuvos Raija Asola sosiaali- ja terveys-
ministeriöstä.
Suomessa tehdään vuosittain 270-280 elinsiirtoa.

Eniten siirretään munuaisia. Reilun kuukauden voimas-
sa ollut laki ei vielä ole vauhdittanut siirtojonojen pur-
kua. Esimerkiksi uutta munuaista voi joutua jonotta-
maan yli vuoden.
Dosentti **Lauri Kyllönen** Helsingin ja Uudenmaan
sairaanhoidopiiristä uskoo, että lakiuudistus vauhdittaa
elinsiirtoja ajan mittaan.
- Kyselyjen mukaan 90 prosenttia suomalaisista on
halukkaita elintensä luovuttamiseen.

■ KOTIMAA 13

Vainajan kanta löytyy ehkä vastedes valtakunnallisesta rekisteristä

Uusi laki ei tuonut pikaista helpotusta elinsiirtojonoihin

TS su 12.9.10
Turun Sanomat

kyllö 59% / er 28% / vastuu 359 ut
huu. k. h. ut

Turun Sanomat
USSI ORELL

Elokuun alussa muuttunut laki
elinluovutuksista ei ole tuonut
topeaa parannusta uutta elintä
onottavien tilanteeseen. Laki
nuutti siten, että elimiä ja ku-
doksia voidaan irrottaa toisen
ihmisen hoitoa varten, jos vai-
naja ei ole vastustanut asiaa
elinaikanaan.
Aiemmin luovuttamiseen
arvittiin vainajan omaisen lu-
pa, jos kuolleella ei ollut elin-
luovutustodistusta.
Dosentti **Lauri Kyllönen**
Helsingin ja Uudenmaan sai-
raanhoidopiiristä kertoo, että
lakiuudistuksen vaikutukset
näkyvät vasta myöhemmin.
Vaihtelut elinluovutusten mää-
rissä ovat suuria kuukausitai-
n.
Vasta pidemmän ajan kulu-

Vain aivokuollut voi luovuttaa

- Elinsiirto voidaan tehdä, jos vai-
naja ei ole vastustanut sitä elinaika-
naan.
- Aiemman lain aikana siirto voitiin
tehdä vain omaisten luvalla tai jos
vainaja oli allekirjoittanut elinluovu-
tustodistuksen.
- Oman elinluovutustahdonsa voi il-
maista esimerkiksi kirjaamalla sen
vapaamuotoisesti paperille tai ker-
tomalla sitä omaisille.

- Jos vainaja on alaikäinen tai hen-
kiselletä kehitykseltään jälkeenaänyt,
elimen luovuttamisesta päättää tä-
män huoltaja.
- Suomessa tehdään vuosittain
270-280 elinsiirtoa.
- Vain aivokuolleet vainajat soveltu-
vat luovuttajiksi.
- EU:n alueella on elinsiirtojonoi-
sa 60 000 ihmistä. Heistä kuolee
parittain 12 henkilöä.

ta elinluovutustahdonsa. Rekis-
teri toimisi osana valmisteilla
olevaa sähköistä kansallista po-
tilaskertomusarkistoa.
Tällä hetkellä tieto elinluovu-
tustahdosta ei välttämättä liiku
eri hoitoyksiköiden välillä. Uu-
den rekisterin myötä tietokat-
koksiin liittyvien riskien usko-
taan häviävän
- Potilaskertomusarkiston
käyttöönotto on kuitenkin siir-
tynyt jatkuvasti, enkä uskalla
sanoa, koska se saadaan käyt-
töön, kertoo lääkintöneuvos
Raija Asola sosiaali- ja terveys-
ministeriöstä.

kuitenkin muistuttaa, ettei kan-
taa elinluovutukseen tarvitse
kirjata mihinkään. Riittää, että
kertoo sen riittävän selkeästi
omaisilleen.
Kyllönen korostaa, että elin-
ten irrottamisesta keskustellaan
aina omaisten kanssa, vaikka
vainaja ei olisi elinaikanaan ot-
tanut luovuttamiseen kantaa.
- En usko, että lääkäreillä tu-
lee konflikteja omaisten kans-
sa. Irrottamiseen ei lähdetä, jos
omaiset sitä kovaäänisesti vas-
tustavat.
Kyllönen mukaan sosiaali- ja
terveysministeriö on luvannut
järjestää lääkäreille koulutus-
lainsuusia siitä, kuinka omais-
ten kanssa jatkossa toimitaan
elinsiirtotapauksissa. Kyllönen
pitää lakiuudistusta hyvänä,
vaikka pika-avuksi siitä ei ole.
- Kyselyjen mukaan 90 pro-
senttia suomalaisista on haluk-

kaita elintensä luovuttamiseen.
Lakiuudistuksen ajatuksena on
ollut, etteivät omaiset enää jou-
du ottamaan kantaa luovutta-
miseen vainajan puolesta.
Vain pieni osa vainajista so-
veltuu luovuttajiksi. Lääkintö-
neuvos Asola toppuutteleeekin
uuteen lakiin liitettyjä pelkoja.
- Uusi laki kuulostaa paljon
dramaattisemmalta kuin se to-
dellisuudessa on, Asola sanoo.

■ TS.fi
Hyväksytty vainajan elinten
käytön ilman omaisten lupaa tai
elintenluovutustodistusta?
Vastaa päivän kysymykseen
verkkolehdestä kello 18:aan
mennessä. Vastausten jakautuma
verkkolehdestä tänä iltana ja
Tänään sivulla huomenna
www.ts.fi

90 prosenttia
valmiita luovuttamaan

Kyllönen pitää ajatusta valta-
kunnallisesta rekisteristä hyvä-
nä, jos rekisteri toimii osana
laajempaa tietokantaa. Hän

kyllöä, ja jonotusajat voivat olla
yli vuoden.

**Rekisteri
suunnitteilla**

Suomeen suunnitellaan valta-
kunnallista rekisteriä, johon
henkilö voi elinaikanaan kirja-

Elinsiirtotietokantassa Suomessa vaihdetaan eniten munuaisia. Toiseksi eniten siirretään maksuja.

su 12.9.10